

CIMUSET-konferenssin avajaiset järjestettiin historiallisella Finlaysonin alueella. Kuva: Antti Liuttunen, Vapriikin kuva-arkisto.

CIMUSET VALOISAMPIEN NÄKYMIIEN PUOLESTA

Johanna Vähäpesola

Tiede- ja tekniikan museot tapasivat Tampereella ja Helsingissä 28.–31.8.2012. *Brighter Perspectives for Science and Technology Museums* -otiskolla järjestetty CIMUSETin konferenssi herätti keskustelua alan tulevaisuuden näkymistä ja haasteista. CIMUSET on maailman suurimman museoalan järjestön UNESCO:n alaisen ICOMin (International Council of Museums) alakomitea, jonka jäsenet edustavat tieteen ja tekniikan alan museoita ja kokoelmia. Museoiden lisäksi komiteaan kuuluu tiedekeskuksia. Yhteistä toimijoille on tieteen ja teknologian popularisoiminen ja tämän tiedon välittäminen yleisöille. Konferenssin teemat nivoutuivatkin pääosin tiedon välittämiseen liittyvään problematiikkaan.

Konferenssin pääosuus järjestettiin Tampereella 28.–30.8.2012 Museokeskus Vapriikissa ja Työväenmuseo Werstaalla. Perjantaina 31.8. suunnattiin Vantaalle tutustumaan

tiedekeskus Heurekaan ja Helsinkiin Tekniikan museoon. Konferenssin olivat yhdessä järjestäneet Museokeskus Vapriikki, Työväenmuseo Werstas, Mediamuseo Rupriikki, Tekniikan museo ja Heureka. Lähes sata osallistujaa oli saapunut noin viidestätoista eri maasta, pääasiassa Euroopasta. Konferenssin yhteydessä järjestettiin myös CIMUSETin kokous.

ILMIÖT JA ESINEET

Ensimmäisen konferenssipäivän aloitti *Tekniikan Waiheita* -lehden päätoimittaja Katriina Maurasen keynote-luento siitä, kuinka esittää teknologisten esineiden taustalla olevia abstrakteja ilmiöitä museonäyttelyssä. Mauranen pohti mahdollisuuksia muuttaa akateemisen historiantutkimuksen tuloksia ymmärrettäväksi yleisölle näyttelyn keinoin. Väitöskirjatutkimuksessaan hän oli todennut yleisön olevan kiinnostunut ja vastaanottavainen myös ruuvien ja muttereiden laajemmista kytköksistä. Lontoon Science Museumiin Robert Bud jatkoi samalla erittäin tärkeällä teemalla puhumalla käsitteiden muuttamisesta tarinoiksi. Hän muistut-

Tekniikan Waiheita -lehden päätoimittaja Katariina Mauranen aloitti konferenssin tieteellisen osuuden. Kuva: Antti Liuttunen, Vapriikin kuva-arkisto.

ti, että museoiden tehtävä on myös luoda järjestystä ja sitä kautta helpottaa kävijää hahmottamaan ympäristöään ja maailmaa. Näyttelyissä tieteelliset käsitteet muutetaan tarinoiksi, jotka konkretisoituvat kokoelmaesineiden kautta. Museoiden olisikin oltava tietoisia esittämistään tarinoista, jotta niitä voitaisiin myös tarvittaessa muuttaa.

Kolmas keynote siirtyi abstrakteista ilmiöistä käytäntöön, kun Kiinan Tieteen ja teknologian museon apulaisjohtaja Yin Hao esitteli Kiinan viime vuosien valtavan mittavaa panostusta tieteellisen ja teknologisen lukutaidon lisäämiseen. Kiinassa tieteen ja teknologian popularisoinnista kehitetään lainsäädännön turvin ja 2000-luvulla tiedekeskusten määrä on kasvanut huimasti. Tavoite on saavuttaa viisi prosenttia väestöstä, joten jo tehdystä valtavasta työstä huolimatta hanke on vasta alussa. Yleisö oli ällistynyt Yin Haon esittelemien tiedekeskusten havaintokuvien ja projektin määrätietoisuuden edessä.

YHTEISTYÖTÄ JA ESITYSMUOTOJA

Iltapäivien rinnakkaisissa sessioissa käsiteltiin museoiden roolia, uudistumishankkeita, verkostoja ja yhteistyöprojekteja sekä tapoja esittää tekniikan ja tieteen historiaa etenkin uusia teknologioita käyttäen. Teemoissa painottui museoiden kehittäminen niin, että yleisö löytäisi museoiden palvelut ja että ne puhuttelisivat kävijöitä aiempaa laajemmalla skaalalla – niin kävijäprofiilin kuin näyttelytekniikan saralla. Yhteistä puhujille oli pyrkimys löytää uusia tapoja houkuttaa yleisöjä, sekä lisätä yhteiskunnallista vaikuttavuutta erilaisten yhteistyömuotojen kautta.

Jos pääpuheenvuoroissa kävi ilmi, kuinka haastavaa voi historiallisten ilmiöiden esittely olla näyttelyissä, tuotiin esityksissä ilmi erilaisia tapoja tehdä vuorovaikutteiseksi esinelähtöisiä näyttelyitä ja historiallisia, monimutkaisia ilmiöitä. Yleisölle pyritään luomaan elämyksiä uusien teknologisten sovellusten avulla. Esimerkiksi meren poh-

jassa lepäävän hylyn tuominen yleisöjen tutkittavaksi ei edes olisi mahdollista ilman virtuaalitekniologiaa. Tekniologia mahdollistaa myös näyttelykokemuksen jatkumisen museovierailun jälkeen vaikkapa erilaisten verkko- ja kännykkäsovellusten avulla.

Monissa museoissa on nyt käynnissä modernisaatioprosessi, joka vaatii niin tilojen ja arkkitehtuurin uudistamista kuin rahoituspuolelta ja koko museon roolin uudelleenarvioimista. Uudet yhteistyömuodot nähtiin yhtenä keinona laajentaa museon vaikuttavuutta sen seinien ulkopuolelle ja toisaalta tarjota malleja koko toiminnan muokkaamiseen. Yhteistyö tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa tukee museon tutkimuksellista roolia, uusia yleisöjä taas voidaan saavuttaa esimerkiksi viemällä näyttelyitä ulos museon omista tiloista.

KOHTI RIOA

Tunnelma konferenssissa oli mukava ja järjestelyt sujuvat. Parasta antia olivat keskustelut uusien ja vanhojen kollegoiden kanssa, teknologian ja tieteen popularisoijat kun painiskelevat pitkälti samantyyppisten haasteiden parissa. Museoiden roolin painottuminen kulttuuriperinnön tallentamisen rinnalla tekniikan ja tieteen historian ja nykyhetken ilmiöistä viestimiseen vaatii uudenlaisia ratkaisuja kulttuurilaitosten kilpaillessa yleisön vapaa-ajasta.

Ensi vuonna CIMUSETin kokous pidetään ICOMin kolmen vuoden välein järjestettävän yleiskonferenssin yhteydessä Rio de Janeirossa, Brasiliassa, eikä erillistä omaa konferenssia ole. ICOMin yleiskonferenssi järjestetään 10.–17.8.2013 ja sinne odotetaan jopa 3 000–4 000 osallistujaa, toivottavasti joukossa on myös paljon suomalaisia.

Museokeskus Vapriikin auditorio toimi aamupäivisin konferenssipaikkana. Iltaohjelmalla ohjelma jatkui kosken toisella puolella Työväenmuseo Werstaalla. Kuva: Antti Liuttunen, Vapriikin kuva-arkisto.

